

S P A I

Organizacija za ekonomsku saradnju i
razvoj

Inicijativa Pakta za stabilnost za
borbu protiv korupcije

U saradnji sa Vladom Srbije

SEMINAR O TRANSPARENTNOSTI BUDŽETA KAO SREDSTVU ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE

3 i 4 jun 2004, Beograd, Srbija

DNEVNI RED

Četvrtak, 3. jun 2004.

9:00-9:30	<i>Registracija</i>
9:30-10:00	Otvaranje sastanka • Pozdravni govor predstavnika Ministarstva finansija Srbije • Tehničke informacije: Sekretarijat OECD-a
10:00-11:00	Transparentnost budžeta: Pregled Smernica OECD-a u svetlu ostalih napora međunarodne zajednice • Uvodni govor: Mr Michael Ruffner, Odsek za izradu budžeta i menadžment, OECD • Opšta diskusija
11:00-11:30	<i>Pauza za kafu</i>
11:30-13:00	Pitanja izvestavanja o budžetu: 1. deo sastanak - Zasedanje 1. • Uvodni govor: Mr Dirk-Jan Kraan, Odsek za izradu budžeta i menadžment, OECD • Opšta diskusija
13:00-14:30	<i>Ručak za učesnike seminara, u organizaciji OECD-a</i>
14:30-16:00	Pitanja izvestavanja o budžetu: 2. deo sastanka - Zasedanje 2. • Uvodni govor: Mr Michael Ruffner, Odsek za izradu budžeta i menadžment, OECD • Opšta diskusija
16:00-16:30	<i>Pauza za kafu</i>
16:30-18:00	Unutrašnja i spoljna kontrola • Uvodni govor: g-dja Zdenka Vidović, Revizorski sud za kontrolu i izvršenje budžeta Slovenije • Opšta diskusija
18:30-20:30	<i>Koktel u Skupštini grada Beograda</i>

Petak, 4. jun 2004.

- 9:30-11:00 Izrada budžeta u Rumuniji**
- Uvodni govor: Mr Michael Ruffner, Odsek za izradu budžeta i menadžment, OECD
 - Diskutant: Ministarstvo finansija Rumunije, [nije potvrđeno]
- 11:00-11:30 Pauza za kafu*
- 11:30-13:00 Uloga civilnog društva i Skupštine u promovisanju transparentnosti budžeta**
- Uvodni govor: Mr Joachim Wehner, London School of Economics (Ekonomski fakultet), London, Katedra za državnu upravu
 - Diskutant: G-din Nenad Bogdanović, Odbor za finansije, Narodna skupština Srbije [nije potvrđeno], G-din Nemanja Nenadić, *Transparency International*, Srbija
- 13:00-14:30 Užina*
- 14:30-15:00 Transparentnost budžeta kao sredstvo za sprečavanje korupcije**
- Prezentacija: Ms Inese Gaika, Odsek za borbu protiv korupcije, OECD
 - Opšta diskusija
- 15:00-16:30 Naredni koraci: Povećanje transparentnosti budžeta u zemljama članicama Inicijative Pakta za stabilnost za borbu protiv korupcije - SPAI**
- Prezentacije delegacija zemalja članica SPAI (okrugli sto)
 - Opšta diskusija
 - Rekapitulacija narednih koraka: G-din Josip Brkić, Kancelarija regionalnog sekretarijata za vezu - SPAI
- 16:30 Zatvaranje seminara**

KRATKE NAPOMENE

Organizacija

1. Ovaj specijalistički seminar će biti održan u četvrtak, 3. juna i u petak 4. juna 2004. godine u Beogradu, u Institutu ekonomskih nauka. Adresa je: Zmaj Jovina 12, Tel: +381 11 2622 357, www.ien.bg.ac.yu.
2. Delegati će biti smešteni u Beogradu u hotelu 'Palas'. Adresa je: Topličin Venac 23, Tel: + 381 11 185 585, www.palacehotel.co.yu. Ljubazno molimo one delegate čiju su troškovi plaćeni da dodju u hotel taksijem i da uzmu račun za vožnju koji će im biti nadoknadjan u okviru njihovih dnevnica.
3. Pre početka seminara održaće se zajednički sastanak ekspertskeg tima OECD-a i predstavnika srpskih vlasti radi razgovora o predstojećoj reviziji budžetskog sistema u Srbiji.
4. Seminar će početi tačno u 9:30 sati ujutru. Iz razloga bezbednosti biće potrebno da pokažete svoj pasoš ili ličnu kartu da biste dobili propusnicu za ulaz. Molimo vas da dodjete 10-15 minuta ranije da biste obavili ove formalnosti.
5. Svaki deo sastanka će početi govorom predstavnika zemlje domaćina i uvodnim govorom, nakon čega će uslediti komentari dvojice delegata koji su prezentirali iskustvo iz svojih zemalja.
6. Engleski će biti radni jezik sastanka. Sekretarijat će na sastanku obezbediti dvosmerni simultani prevod između engleskog i bosanskog/ hrvatskog/srpskog, odnosno rumunskog jezika.
7. Ovaj sastanak je svojim dobrovoljnim prilogom omogućila Vlada Finske radi sprovođenja Inicijative Pakta za stabilnost za borbu protiv korupcije.

Opšte informacije i tema seminara

8. Sve veći broj vlada i međunarodnih stručnjaka shvata da se borbi protiv korupcije mora prići sa širokog, sistematskog stanovišta. Objedinjeni pristup borbi protiv korupcije znači da zemlje trebada imaju jake okvire koji će biti kombinacija strogih zakona, postupaka i organizacije sa

sistemima i vrednostima da bi se bolje uskladili formalni uslovi sa stvarnim akcijama. OECD smatra da je transparentnost budžeta suštinski deo državnog upravljanja i borbe protiv korupcije.

9. U postojećem okviru Inicijative Pakta za stabilnost za borbu protiv korupcije (SPAI), potvrđena je potreba da se poboljša efikasnost, transparentnost i odgovornost u budžetskom procesu kao ključno pitanje dobre javne uprave, u izvornoj Povelji i Akcionom planu Inicijative Pakta za stabilnost za borbu protiv korupcije - SPAI iz februara 2000. godine. Strateske preporuke koje su date zemljama članicama SPAI 2002. godine takodje su potvrdile potrebu za daljim poboljšanjima u upravljanju njihovim javnim izdacima da bi se uspešno sprečila korupcija.
10. U decembru 2003. godine potpisana je Konvencija Ujedinjenih nacija za borbu protiv korupcije kao prvi pravno obavezujući međunarodni antikorupcijski pravni dokument koji se bavi sprečavanjem korupcije. U toj Konvenciji se navodi da, u cilju sprečavanja korupcije, zemlje treba da promovisu transparentnost i odgovornost u upravljanju javnim finansijama, naročito kod usvajanja državnih budžeta i izveštavanja o prihodima i potrošnji. Konvenciju su već potpisale četiri zemlje članice SPAI: Albanija, Hrvatska, Srbija i Crna Gora i Rumunija..
11. OECD je izvršio reviziju nacionalnog budžetskog sistema u Rumuniji u cilju davanja sveobuhvatnog pregleda budžetskog proceca i ocene iskustva Rumunije u svetlu međunarodnih standarda, uključujući i one standarde koji se postavljaju u Najboljim metodama OECD-a za budžetsku transparentnost.
12. U svetlu ovih opštih informacija, organizuje se ovaj specijalistički seminar kao zajednička akcija dva OECD-ova odseka; Odseka za borbu protiv korupcije i Odseka za izradu budžeta i menadžment, a isti je omogućila Vlada Finske svojim dobrovoljnim prilogom. Tema seminara su metode izveštavanja u zemljama OECD-a i u zemljama učesnicama iz jugoistočne Evrope. Metode budžetske transparentnosti u Rumuniji - kao deo šireg nacionalnog budžetskog sistema - poslužiće kao primer i tema za temeljitiju diskusiju međunarodnih stručnjaka i njihovih kolega iz regiona.

Tačke dnevnog reda

Transparentnost budžeta: Pregled Smernica OECD-a u svetlu ostalih međunarodnih napora

13. U toku ovog dela sastanka biće dat pregled transparentnosti budžeta tako što će biti predstavljene OECD-ove Najbolje metode za transparentnost budžeta iz 1999. godine kao paket zajedničkih metoda koje se sprovode u praksi u ovoj oblasti u zemljama članicama OECD-a. Pored toga, u toku ovog dela sastanka razmotriće se i ostali naponi za promovisanje transparentnosti budžeta, uključujući i Kodeks Međunarodnog monetarnog fonda za fiskalnu transparentnost i naponi Međunarodnih budžetskih projekata da se naprave indeksi transparentnosti.
14. Kao jedan od ključnih dokumenata vezanih za odgovornost, budžet je mesto gde se usaglašavaju i ostvaruju vladini strateški ciljevi u konkretnom smislu. Transparentnost budžeta je rezultat otvorenosti procesa strategije koji se ostvaruje obelodavanjem svih relevantnih finansijskih i fiskalnih informacija na pravovremen i sistematičan način. Transparentnost se ovde podrazumeva po dvema karakteristikama. Prvo, ona se odnosi na dostupnost podataka kao sto je predviđeno u nekoliko zemalja njihovim zakonima o slobodi informacija. Drugo i još vaznije, ona se odnosi na način na koji se svaki budžetski dokument prezentira i kako se odredjuje da li je neki dokument "otvoren" ili nije.

Pitanja budžetskog izveštavanja

15. U biti Smernica OECD-a je potreba za tačnim i sveobuhvatnim izveštavanjem o budžetskim podacima. U toku ova dva dela sastanka razmotriće se izveštaji koji se preporučuju prema Najboljim metodama, pri čemu će se proučiti nekoliko korisnih izveštaja i razmotriti pitanja kao što je izveštavanje o makro-ekonomskim pretpostavkama, poreskim izdacima i nepredviđenim obavezama. Na primer, uglavnom se smatra da nedostaju efikasni sistemi za kontrolu poreskih

izdataka u poredjenju sa sistemima za ocenjivanje i odobravanje tradicionalnih izdataka. Kao rezultat toga, može da postoji podsticaj da se koriste takvi instrumenti da bi se "izbegle" kontrole u vezi sa tradicionalnim izdacima, što može sa svoje strane poslužiti za podrivanje ukupne fiskalne discipline.

Unutrašnja i spoljna kontrola

16. Ključna stvar budžetskog procesa je poverenje u to da je budžet koji donese Skupština na početku godine isti onaj budžet koji se ostvaruje tokom godine. Ako se ostvareni budžet razlikuje, onda celokupni budžetski proces predstavlja tracenje vremena. Korisnost budžetskog izveštavanja za transparentnost je dobra samo onoliko koliko je dobar kvalitet podataka. Da bi bili efikasni u pospešivanju transparentnosti, korisnici podataka treba da imaju poverenja u tačnost tih podataka. U toku ovog dela sastanka razmotriće se kako unutrašnja kontrola i spoljna finansijska revizija doprinose tačnosti i pouzdanosti budžetskih podataka koji se saopštavaju.

Izrada budžeta u Rumuniji

17. OECD-ova revizija budžetskog sistema Rumunije pruža sveobuhvatan pregled budžetskog sistema u Rumuniji i posebne strateške preporuke za dalje poboljšanje. U toku ovog dela sastanka OECD će izvršiti prezentaciju te revizije i preporuka, a ocenu revizije će dati delegacija Rumunije, nakon čega će uslediti diskusija predstavnika drugih zemalja iz regiona i eksperata u vidu "osvrta kolega" o posebnim budžetskim pitanjima - kao što su mere za transparentnost budžeta - u zemlji koja je predmet razmatranja.

Uloga Skupštine i civilnog društva u jačanju transparentnosti budžeta

18. Skupština ima možda najvažniju ulogu u promovisanju transparentnosti kao formalne demokratske provere kako vlada koristi sredstva poreskog obveznika. Međutim, skupštine često nemaju ni vremena, sklonosti niti resurse da vrše tu funkciju. U toku ovog dela sednice objasniće se ključna uloga skupštine i načini na koji se ona može ojačati u smislu metoda OECD-a.
19. Budžetska transparentnost je više od prostog objavljivanja podataka; to je provera i korišćenje tih podataka od strane zvaničnih državnih struktura kao i civilnog društva. U ovom delu sednice ispitaće se uloga civilnog društva u proveru i koriscenju budžetskih izveštaja koje dostavlja vlada.

Povezivanje: Uklapanje transparentnosti budžeta u šire napore u borbi protiv korupcije

20. Da bi bili uspešni, naponi za promovisanje transparentnosti treba da se povežu sa drugim širim naporima za sprečavanje i borbu protiv korupcije i promovisanje uspešnih i efikasnih vlada. Transparentnost u koriscenju javnih fondova predstavlja deo napora da se izgradi zdravo nacionalno zakonodavstvo i jake institucije, što takodje obuhvata razvoj profesionalne etike, priznanje zasluga u državnoj upravi, lični integritet, dužnost da se obelodanjuju zlodela drugih javnih sluzbenika, kontrolu sukoba interesa - da pomenemo samo nekoliko. Borba protiv korupcije ne čine samo formalna pravila i procedure - ona treba da zatvori jaz između formalnih uslova i ponašanja pojedinaca. U okviru ovog dela sastanka preći ćemo sa užeg posmatranja transparentnosti budžeta i pogledati njegovu ključnu ulogu kao sredstva za borbu protiv korupcije.

Sledeći koraci: Poboljšanje transparentnosti budžeta u zemljama članicama Inicijative Pakta za borbu protiv korupcije - SPAI

21. Imajući u vidu informacije o Najboljim metodama OECD-a i prethodnim diskusijama, ovaj poslednji deo sastanka će biti održan u vidu okruglog stola s ciljem informisanja o postojećoj situaciji u oblasti izveštavanja o budžetu u zemljama članicama SPAI. Diskusija će se svesti na osvetljavanje primera dobre prakse i na oblasti koje treba dalje poboljšavati. U toku ovog dela sastanka pokušaće se potvrditi važnost primene praktičnih sredstava, kao što su OECD-ove *Najbolje metode za transparentnost budžeta*, u razvoju politika i strategija u regionu i identifikovati oblasti za dalja poboljšanja gde stručnog znanja OECD-a može da bude od pomoći.

Zemlje SPAI

Albanija

Ms Laureta Beta
Specialist
Legal Department
Ministry of Finance
Blv Deshmoret e Kombit
Tirana, Albania
Tel: + 355 4 22 60 06
Fax: +355 4 22 29 20

Ms Xhoana Agolli
Specialist
Legal Department
Ministry of Finance
Blv Deshmoret e Kombit
Tirana, Albania
Tel: + 355 4 22 29 20
Fax: + 355 4 22 29 20
Email: xhagolli@minfin.gov.al

Bosna i Hercegovina

Mr Ranko Šakota
Assistant Minister
Ministry of Finance
Trg Bosnia and Herzegovina
Sarajevo
Tel : + 387 33 205 345
Fax : + 387 33 471 822
Email : trezorbih.gov.ba

Mr Josip SoCo
Assistant Minister
Ministry of Finance

Hrvatska

Ms Amalija Iksić
Assistant Minister
Ministry of Finance
Katančičeva 5
Zagreb, Croatia
Tel: +385 1 45 91 306
Fax: + 385 1 45 91 473
Email: amalija.iksic@mfin.hr

Republika Makedonija

Ms Ljubinka Miteva
Advisor
Ministry of Finance
Dame Gruev 14
1000 Skopje, Macedonia
Tel: + 389 23 106 152
Fax: + 389 23 139 232
Email: ljubinkam@finance.gov.mk

Ms Vanja Mihajlova
Anti-Corruption Commission
GTC II Sprat, 1000
Skopje, Macedonia
Tel: + 389 2 2315 377
Mobile: + 389 70 342 964
Fax: + 389 2 3215 380
Email: ljubinkam@finance.gov.mk, vanjam@mt.net.mk

Moldavija

Mr Valeriu Babara
Deputy Director
Control and Audit Department
Ministry of Finance
Cosmonautilor street 7
Kishinev, Moldova
Tel: + 373 22 44 1231
Fax: + 373 22 45 0623

Mr Donciu Anatolie
Head of Criminal Investigation Department
Center for Combating Crime and Corruption
Stefan del Mare street 198
Kishinev, Moldova
Tel: + 373 22 257 207
Fax: + 373 22 244 126

Crna Gora

Mr Dušan Perović

Assistant to the Minister of Finance
Ministry of Finance
Stanka Dragojevića 2
Podgorica, Montenegro
Tel: + 381 81 202 145
Fax: + 381 81 241 141
Email: niela@mn.yu

Ms Ljiljana Crnčević

Budget Analyst
Ministry of Finance
Stanka Dragojevića 2
Podgorica, Montenegro
Tel: +381 81 224 541
Fax: + 381 81 224 541
Email: ija@cg.yu

Ms Slobodanka Labus

Macroeconomic Analyst
Ministry of Finance
Stanka Dragojevića 2
Podgorica, Montenegro
Tel: + 381 81 248 512
Fax: + 381 81 248 512
Email: slobal@cg.yu

Rumunija

Mr Adrian Nan

Chief of Unit
Ministry of Public Finance
Apolodor Street 17
Bucharest, Romania
Tel: + 40 21 410 02 90
Fax: + 40 21 410 02 90
Email: adrian.nan@mfinante.gv.ro

Mr Octav Lucian Paun

Legal Adviser
Department for Prevention of Corruption and
Criminality, Liaison with Prosecutor's Office
Ministry of Justice
Apolodor Street 17
Bucharest, Romania
Tel: + 40 21 314 40 19
Fax: + 40 21 314 64 12
Email: lpaun@just.ro

Ms Mariana Punguta

Chief of Unit
Ministry of Public Finance
Apolodor Street 17
Bucharest, Romania
Tel: + 40 21 410 04 89
Fax: + 40 21 311 23 66
Email: mariana.punguta@mfinante.gv.ro

Srbija

Mr Slobodan Gavrović

Head
Audit Unit
Ministry of Finance of Serbia
Email: sgavrovic@hotmail.com

Ms Aleksandra Drecun

President
Anticorruption Centre
Terazije street 3
11000 Belgrade
Tel: + 381 63 200 102
Email: adrecun@eunet.yu

Mr Nenad Bogdanović

Chairman
Financial Committee
National Assembly of the Republic of
Serbia
Email: bogdanovic@beogradsg.org.yu

Mrs Verica Barač
President

Mr Ivan Lalić
Vice President

Mr Nemanja Nenadić
President
Transparency International Serbia
29 Novembra 36/1
11000 Belgrade
Tel/Fax: + 381 11 322 81 96
Email: nemanjalaw@sezampro.yu

Dr Milić Milovanić
Member
Anti-Corruption Council
Nemanjina 11
11000 Belgrade
Tel/Fax: + 381 11 361 77 49
Email: antikorupcija-savet@sr.gov.yu

Mr Božo Drašković
General Manager
Institute of Economic Sciences
12 Zmaj Jovina Street
11000 Belgrade
Tel.: +381 11 2623-055
Email: dbozo@ien.bg.ac.yu

SPAI Regional Secretariat Liason Office

Mr Josip Brkić
Executive Secretary
Bistrik 5
71000 Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
Tel: 387 33 550 220
Fax: 387 33 550 221
Email: brkicj@lsinter.net

Međunarodne organizacije

European Comission

Ms Sanda Babić
Political Officer
Delegation to Serbia and Montenegro
Paje Adamova 4
11050 Belgrade, Serbia and Montenegro
Tel: + 381 11 36 72 411
Fax: + 381 11 3671 143
Email: sanda.babic@cec.eu.int

Organisation for Economic Co-operation Development

Mr Michael Ruffner
Budgeting and Financial Management
Division
Directorate for Public Governance and
Territorial Development
Tel: + 33 1 45 24 16 32
Email: michael.ruffner@oecd.org

Mr Dirk Jan Kraan
Budgeting and Financial Management Division
Directorate for Public Governance and Territorial
Development
Tel: + 33 1 45 24 89 90
Email: dirk-jan.kraan@oecd.org

Ms Inese Gaika
Anti-Corruption Division
Directorate for Financial and Enterprise
Affairs
Tel: + 33 1 45 24 91 06
Fax: +33 1 44 30 63 07
Email: inese.gaika@oecd.org

Organisation for Security and Cooperation in Europe

Ms Svetlana Zorbić

National Legal Officer
OSCE Serbia and Montenegro
Čakorska Street 1
11000 Belgrade
Tel: + 381 11 36 06 180
Fax: + 381 11 36 72 429
Email: svetlana.zorbic@osce.org

Experts

Ms Zdenka Vidović

Second Deputy President
Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50
1000 Ljubljana, Slovenia
Tel: + 386 (0)1 478 5833
Fax: + 386 (0)1 478 5891
Email: Zdenka.Vidovic@rs-rs.si

Mr Joachim Wehner

Independent Researcher
London School of Economics
Department of Government
Houghton Street WC2A 2AE
United Kingdom
Tel: + 44 77 9309 84 72
Email: j.h.wehner@lse.ac.uk